

Francuski wokół mnie

Łukasz Świerczyński

Narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia do ewaluacji procesu rozwijania kompetencji kluczowych, opracowane dla I etapu edukacyjnego w zakresie nauczania języka francuskiego

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Piotr Mazur
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Spis treści	
WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I	
Testy diagnostyczne badające poziom wiedzy i umiejętności	6
1.1. Test diagnozy wstępnej na starcie (2 równoległe testy)	6
1.2. Test diagnozy bieżącej (2 równoległe testy)	12
1.3. Test diagnozy śródrocznej (2 równoległe testy)	16
1.4. Test diagnozy na zakończenie (2 równoległe testy)	23
ROZDZIAŁ II	
Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności	30
ROZDZIAŁ III	
Samooceń i ocena koleżeńska	37
3.1. Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej	37
3.2. Arkusz samooceny	38
ROZDZIAŁ IV	
Ocena formatywna i sumująca	40
4.1. Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych	40
4.2. Arkusz sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych	41
ROZDZIAŁ V	
Propozycje prac projektowych pozwalających ocenić poziom rozwoju kompetencji kluczowych	43
ROZDZIAŁ VI	
Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)	49
6.1. Kryteria oceny ewaluacji kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych w kontekście języka francuskiego	49
6.2. Kryteria oceny ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych w oparciu o test diagnozy na zakończenie III klasy (podrozdział 1.4.)	50

6.3. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela	51
6.4. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla ucznia	52
6.5. Analiza SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowych	52
BIBLIOGRAFIA	55

WSTĘP

Narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia do ewaluacji procesu rozwijania kompetencji kluczowych są uzupełnieniem programu nauczania *Mój mały francuski świat* autorstwa Katarzyny Sobańskiej (2019) oraz poradnika metodycznego *Francuski wokół mnie* autorstwa Agnieszki Kilijańskiej (2022).

Niniejszej publikacja przedstawia narzędzia, które posłużą do różnego rodzaju ewaluacji ucznia w zakresie znajomości języka francuskiego na I etapie edukacyjnym oraz pomogą zmierzyć osiągnięcia ucznia, ocenić efekty kształcenia oraz stopień rozwoju kompetencji kluczowych zdefiniowanych przez Radę Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE 2018, C189/1) dla języka obcego.

Na I etapie edukacyjnym uczeń rozwija kompetencje kluczowe w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz w zakresie wielojęzyczności. Ponadto zaczyna pracować w zespole, rozwija się u niego krytyczne myślenie i kreatywność, uczy się też rozwiązywania problemów (Sobańska 2019).

Zawarte w niniejszej publikacji propozycje testów i arkuszy ewaluacyjnych powinny posłużyć do tworzenia własnych narzędzi opartych na programie nauczania oraz poradniku metodycznym do nauki języka francuskiego na I etapie edukacyjnym. Wszystkie zaprezentowane poniżej materiały zostały skonstruowane w oparciu o **podstawę programową kształcenia ogólnego** (Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.).

Ocenianie ma na celu wskazanie mocnych i słabych stron ucznia, sprawdzenie tego, co potrafi, a czego jeszcze musi się nauczyć, dlatego informacja zwrotna jest bardzo ważna z punktu widzenia obu stron: ucznia i nauczyciela. Uczeń wie, nad czym powinien jeszcze popracować, a nauczyciel ma możliwość weryfikacji skuteczności swoich metod nauczania oraz szukania lepszych rozwiązań.

Każdy uczeń jest inny i ma inny sposób uczenia się. Dlatego bardzo ważne jest, by ocenianie nie było „schematyczne” – powinno być „szyte na miarę”, to znaczy uwzględniać indywidualne potrzeby i możliwości uczniów, zwłaszcza uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Należy dostosowywać dla nich nie tylko zadania, ale również kryteria oceniania. Każda próba rozwiązania powinna być doceniona przez nauczyciela i oceniona pozytywnie, ponieważ jest to bardzo ważny element wzmacniający motywację ucznia (zob. Kilijańska 2022: 45–64).

W przedstawionych w dokumencie wzorach testów wykropkowaniem oznaczono miejsca do wpisania odpowiedzi przez uczniów. W razie potrzeby nauczyciel może zwiększyć ilość miejsca przewidzianego na odpowiedź lub zamieścić w poleceniach dodatkowe instrukcje (np. „Zapisz odpowiedź w wykropkowanym polu”). Ilustracje w zadaniach w większości przypadków zostały zastąpione odpowiednimi wskazaniem w nawiasach – nauczyciel, korzystając z zawartych w dokumencie wzorów, może wybrać lub przygotować stosowne grafiki według uznania. W przypadku zadań związanych ze słuchaniem podano instrukcje dotyczące przygotowania nagrań oraz ich transkrypcje, zamieszczono także linki do proponowanych materiałów audio.

ROZDZIAŁ I

Testy diagnostyczne badające poziom wiedzy i umiejętności

Testy diagnostyczne pozwalają nauczycielowi zbadać poziom osiągnięć i postępów ucznia ze wskazaniem jego mocnych i słabych stron, jak również pozwalają wychwycić trudności związane z daną partią materiału. Dodatkowo testy stanowią punkt wyjścia do tworzenia indywidualnego planu rozwoju ucznia. Dlatego dobrze zaplanowana diagnoza pozwala określić przyczyny trudności oraz wskazać kierunek rozwoju ucznia.

Zawarte w tej publikacji testy (test diagnozy wstępnej, test diagnozy bieżącej, test diagnozy śródrocznej, test diagnozy na zakończenie) uwzględniają potrzeby uczniów ze SPE i zawierają dostosowanie wymagań do ich potrzeb. Kartoteka pomoże w ocenianiu, sposobie przyznawania punktów i nagradzaniu wysiłków zarówno doświadczonemu, jak i młodemu stażem nauczycielowi.

1.1. Test diagnozy wstępnej na starcie (2 równoległe testy)

Przed rozpoczęciem trzeciego roku nauki warto sprawdzić poziom wiedzy uczniów w formie pisemnej. Wyniki takiego testu mogą stanowić punkt wyjścia do planowania pracy w danym roku szkolnym w badanej grupie. Warto również przeprowadzać testy ustne. W tym przypadku proponuje się, aby nie informować uczniów o tym, iż będą oceniani, dzięki czemu pomożemy im uniknąć niepotrzebnego stresu, który mógłby wpłynąć na nieadekwatny obraz ich umiejętności. Test należy przeprowadzić podczas jednej jednostki lekcyjnej.

TEST A

1. Posłuchaj dwukrotnie i zaznacz poprawną odpowiedź. (6 pkt)

(Dialog można przygotować, wykorzystując stronę internetową freetts.com; dostęp 9.09.2022). Wystarczy wkleić tekst, który zostanie zmieniony na format audio. Dostępne są dwa warianty języka francuskiego: francuski lub kanadyjski. Do wyboru jest głos żeński lub męski. Po wklejeniu tekstu należy kliknąć na polecenie „Konwertuj na MP3”, następnie na „Pobierz”. W przypadku dialogu, w którym uczestniczy kilka osób, nagranie można scalić, wykorzystując darmowy program Audacity. Najpierw należy zapisać każdą wypowiedź osobno, wykorzystując wskazaną stronę, później wstawić je do programu w odpowiedniej kolejności, a następnie zapisać jako format MP3).

(Nagranie pt. [Test diagnozy wstępnej A](#) zamieszczono w serwisie YouTube; dostęp 9.09.2022).

[il. przedstawia chłopaka rozmawiającego z dziewczyną]

- La fille
  1. Elle s'appelle *Pauline / Apoline*.
  2. Elle a *neuf / dix ans*.
  3. Son instrument préféré est *la guitare / le violon*.
- Le garçon
  1. Il s'appelle *Sebastian / Thomas*.
  2. Il a *dix / onze ans*.
  3. Son instrument préféré est *la trompette / le violon*.

Transkrypcja

Sebastian : Bonjour, comment tu t'appelles ?

Apoline : Salut. Je m'appelle Apoline.

Sebastian : Salut Pauline !

Apoline : Non, Apoline !

Sebastian : Ah, pardon Apoline. Tu as quel âge ?

Apoline : J'ai neuf ans. Et toi ?

Sebastian : J'ai dix ans.

Apoline : Et comment tu t'appelles ?

Sebastian : Sebastian.

Apoline : Qu'est-ce que c'est ?

Sebastian : C'est un violon. C'est mon instrument préféré. La musique, j'adore ! Et toi, quel est ton instrument préféré ?

Apoline : Mon instrument préféré est la guitare.

2. Przeczytaj informacje zapisane na pocztówce i odpowiedz na pytania. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 2 punkty. (8 pkt)

Bonjour !

Je suis en CE2, à l'école primaire Gabriel Fauré. J'ai huit ans. Ma couleur préférée est le vert, la couleur de la nature ! J'adore les dessins animés de Walt Disney ! Mon film préféré est « *La Reine des Neiges* ». Et toi ?

Elsa

(Tekst bez obrazka: Bonjour ! Je suis en CE2, à l'école primaire Gabriel Fauré. J'ai huit ans. Ma couleur préférée est le vert, la couleur de la nature ! J'adore les dessins animés de Walt Disney ! Mon film préféré est « *La Reine des Neiges* ». Et toi ? Elsa).

1. Comment elle s'appelle ? .....
2. Dans quelle classe elle est ? .....
3. Quelle est sa couleur préférée ? .....
4. Quel est son film préféré ? .....

3. Co znajduje się w Twoim plecaku? Wymień pięć przedmiotów (rodzajnik nieokreślony + rzeczownik) i podaj ich kolor. (7,5 pkt)

Przykład: un livre orange

[il. plecak szkolny]

Dans mon sac à dos, il y a :

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

TEST B

1. Posłuchaj dwukrotnie i zaznacz poprawną odpowiedź. (6 pkt)

(Nagranie pt. [Test diagnozy wstępnej A](#) zamieszczono w serwisie YouTube; dostęp 9.09.2022).

[il. przedstawia chłopaka rozmawiającego z dziewczyną]

▪ Le garçon

1. Il s'appelle *Christian / Tristan*.

2. Il a *neuf / dix* ans.

3. Son instrument préféré est *le piano / la batterie*.

▪ La fille

1. Elle s'appelle *Marie / Amélie*.

2. Elle a *huit / neuf* ans.

3. Son instrument préféré est *la trompette / la guitare*.

Transkrypcja

Christian : Salut. Je m'appelle Christian.

Amélie : Salut Tristan !

Christian : Non, Christian !

Amélie : Ah, pardon Christian . Tu as quel âge ?

Christian : J'ai dix ans. Et toi ?

Amélie : J'ai neuf ans.

Christian : Et comment tu t'appelles ?

Amélie : Amélie.

Christian : Qu'est-ce que c'est ?

Amélie : C'est une trompette. C'est mon instrument préféré. La musique, j'adore ! Et toi, quel est ton instrument préféré ?

Christian : Mon instrument préféré est le piano.

2. Przeczytaj informacje zapisane na pocztówce i odpowiedz na pytania. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 2 punkty. (8 pkt)

Bonjour !

Je suis en CM2, à l'école primaire Anne Franck. J'ai dix ans. Ma couleur préférée est le rouge, la couleur de l'amour ! J'adore les dessins animés de Walt Disney ! Mon film préféré est « *Le Roi lion* ».

Et toi ?

Hugo

1. Comment il s'appelle ? .....
2. Dans quelle classe il est ? .....
3. Quelle est sa couleur préférée ? .....
4. Quel est son film préféré ? .....

3. Co znajduje się w Twoim piórniku? Wymień pięć przedmiotów (rodzajnik nieokreślony + rzeczownik) i podaj ich kolor. (7,5 pkt)

Przykład: un livre orange

[il. piórnik szkolny]

Dans ma trousse, il y a :

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Kartoteka testu A i B

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności	Klucz odpowiedzi TEST A	Klucz odpowiedzi TEST B
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy ▪ Mój czas wolny i wakacje 	<p>Uczeń rozumie wyrazy oraz jedno- lub kilkuzdaniowe, bardzo proste wypowiedzi ustne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumie ogólny sens wypowiedzi, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem; ▪ znajduje w wypowiedzi określone informacje. 	<p>0–6 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawnie wybraną odpowiedź; ▪ 0 pkt za błędnie wybraną odpowiedź. 	<p>1. Apoline 2. neuf 3. la guitare 4. Sebastian 5. dix 6. le violon</p>	<p>1. Christian 2. dix 3. le piano 4. Amélie 5. neuf 6. le trompette</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi TEST A	Klucz odpowiedzi TEST B
2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy ▪ Moja szkoła ▪ Mój czas wolny i wakacje 	<p>Uczeń rozumie wyrazy oraz jedno- lub kilkuzdaniowe, bardzo proste wypowiedzi pisemne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumie ogólny sens tekstu, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem; ▪ znajduje w wypowiedzi określone informacje. 	<p>0–8 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 pkt za poprawną odpowiedź; ▪ -0,5 pkt – za błąd ortograficzny; ▪ 0 pkt za brak odpowiedzi. <p>W przypadku uczniów ze SPE uznajemy każde słowo zapisane fonetycznie lub o zapisie zbliżonym do poprawnego (słowo, które można zidentyfikować).</p>	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <p>1. Elle s'appelle Elsa. 2. Elle est en CE2. 3. Sa couleur préférée est le vert. 4. Son film préféré est La Reine des Neiges.</p>	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <p>1. Il s'appelle Hugo. 2. Il est en CM2. 3. Sa couleur préférée est le rouge. 4. Son film préféré est Le Roi lion.</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi TEST A	Klucz odpowiedzi TEST B
3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Moja szkoła 	<p>W zakresie wypowiedzi pisemnych uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pisze pojedyncze wyrazy i zwroty. 	<p>0–7,5 pkt</p> <p>Poprawnie wpisany przedmiot:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,5 pkt za poprawnie wpisany rodzajnik; ▪ 0,5 pkt za poprawnie wpisany rzeczownik; ▪ 0,5 pkt za poprawnie wpisany kolor. <p>W przypadku uczniów ze SPE uznajemy każde słowo zapisane fonetycznie lub o zapisie zbliżonym do poprawnego (słowo, które można zidentyfikować).</p>	<p>Przykładowa odpowiedź:</p> <p>Dans mon sac à dos, il y a un stylo bleu, un livre noir, un crayon rouge, une règle jaune et une gomme blanche.</p> <p>Należy uznać także inne logiczne odpowiedzi.</p> <p>Uczniowie ze SPE mogą otrzymać listę słów, z której będą musieli wybrać odpowiednie wyrazy.</p>	<p>Przykładowa odpowiedź:</p> <p>Dans ma trousse, il y a un stylo noir, un crayon rouge, une règle jaune, une gomme blanche et un taille-crayon gris.</p> <p>Należy uznać także inne logiczne odpowiedzi.</p> <p>Uczniowie ze SPE mogą otrzymać listę słów, z której będą musieli wybrać odpowiednie wyrazy.</p>

1.2. Test diagnozy bieżącej (2 równoległe testy)

Poniższe testy zostały skonstruowane do bieżącej diagnozy postępów ucznia po przeprowadzeniu kilku lekcji z działu „Jedzenie” (klasa II). Nauczyciel przeprowadza ewaluację po wprowadzeniu, rozszerzeniu i utrwaleniu danego materiału. Czas przeznaczony na rozwiązanie testu to 20–25 minut. Należy pamiętać, iż czas ten może zostać wydłużony w zależności potrzeb uczniów, m.in. ze SPE.

(Proponuje się wykorzystanie materiałów zamieszczonych na stronie voki.com; dostęp 9.09.2022; dzięki czemu nagranie będzie posiadać również animacje).

a. [il. szklanka soku pomarańczowego]

b. [il. kakao]

c. [il. rogalik]

.....

.....

.....

Transkrypcja

Dialogue 1 : – David, qu'est-ce que tu veux ? – Un verre de jus d'orange.

Dialogue 2 : – Prends un croissant ! – Non merci, je n'ai pas faim.

Dialogue 3 : – Tu veux du lait ? – Non, un bol de chocolat.

2. Narysuj talerz, a na nim wymienione poniżej nazwy owoców. Następnie połącz nazwy z odpowiednimi owocami na Twoim talerzu. (4 pkt)

- la pomme
- la fraise
- la cerise
- le citron

3. Dokończ zdanie, zapisując cztery wybrane produkty żywnościowe, które znajdują się w lodówce Twojego przyjaciela. Pamiętaj o napisaniu rodzajników częstkowych lub nieokreślonych! (4 pkt)

Dans le frigo de mon ami, il y a :

1. ....

3. ....

2. ....

4. ....

Kartoteka testu A I B

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności	Klucz odpowiedzi TEST A	Klucz odpowiedzi TEST B
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedzenie ▪ Owoce ▪ Warzywa ▪ Nabiał 	Uczeń rozumie sens krótkich wypowiedzi oraz potrafi dopasować obrazki do dialogów.	0–6 pkt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 pkt za poprawne dopasowanie obrazka do dialogu; ▪ 0 pkt za błędnie wstawiony numer dialogu. 	A3 B1 C3	A1 B3 C2
2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Owoce ▪ Warzywa 	Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych w zakresie tematu „Jedzenie”.	0–4 pkt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawne połączenie każdego przedmiotu. 	la banane – banan l’orange – pomarańcze la poire – gruszka la prune – śliwka	la pomme – jabłko la fraise – truskawka la cerise – wiśnia/ czereśnia le citron – cytryna

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi TEST A	Klucz odpowiedzi TEST B
3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedzenie ▪ Owoce ▪ Warzywa ▪ Nabiał 	Uczeń poprawnie nazywa i zapisuje wybrane przez siebie owoce, warzywa, produkty spożywcze.	<p>0–4 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,5 pkt za każde poprawnie zapisane słowo; ▪ 0,5 pkt za każdy poprawnie wpisany rodzajnik nieokreślony lub częściowy do słowa. <p>W przypadku uczniów ze SPE – 1 pkt za każde słowo zapisane fonetycznie lub o zapisie zbliżonym do poprawnego (słowo, które można zidentyfikować).</p>	<p>Proponowane poprawne odpowiedzi:</p> <p>un œuf, des œufs, un carton de lait, un yaourt, une banane, ...</p> <p>Należy uznać także inne logiczne odpowiedzi.</p> <p>Uczniowie ze SPE mogą otrzymać listę słów, z której będą musieli wybrać odpowiednie wyrazy.</p>	<p>Proponowane poprawne odpowiedzi:</p> <p>un œuf, des œufs, un carton de lait, un yaourt, une banane, ...</p> <p>Należy uznać także inne logiczne odpowiedzi.</p> <p>Uczniowie ze SPE mogą otrzymać listę słów, z której będą musieli wybrać odpowiednie wyrazy.</p>

1.3. Test diagnozy śródrocznej (2 równoległe testy)

Poniższy test ma na celu ewaluację postępów uczniów z klasy III szkoły podstawowej w trakcie trwania roku szkolnego. Test przeprowadzamy po zrealizowaniu kilku działań („Moje otoczenie”, „Moja rodzina” oraz „Mój dom”). Czas przeznaczony na rozwiązanie testu to 35–40 minut. Należy pamiętać, iż czas ten może zostać wydłużony w zależności potrzeb uczniów, m.in. ze SPE.

TEST A

Przed sobą masz kilka zadań dotyczących Twojego otoczenia. Za chwilę odpowiesz na pytania dotyczące rodziny, Twojej szkoły oraz Twojego domu. Postaraj się przypomnieć sobie jak najwięcej. Powodzenia! Bonne chance !

1. Za chwilę usłyszysz dwukrotnie, jak wygląda dzień Mikołajka (Le Petit Nicolas). Na podstawie tego, co usłyszysz, zaznacz na tarczach zegara godziny, w których Mikołajek wykonuje dane czynności. (4 pkt)

- a) Le réveil sonne à ..... [il. tarcza zegara bez wskazówek]
- b) Le petit Nicolas va à l'école en bus à ..... [il. tarcza zegara bez wskazówek]
- c) Le petit Nicolas commence les cours à ..... [il. tarcza zegara bez wskazówek]
- d) Le petit Nicolas va au lit à ..... [il. tarcza zegara bez wskazówek]

Transkrypcja

Bonjour ! Je m'appelle le Petit Nicolas. Je te présente ma routine quotidienne. Le réveil sonne à sept heures trente. À huit heures, je vais dans la salle de bains et je prends une douche. Après la douche, je vais dans la cuisine et je prends mon petit déjeuner. Puis, je m'habille. À neuf heures, je vais à l'école en bus parce que je n'aime pas arriver en retard. Je commence les cours à neuf heures trente. À l'école, j'écoute avec attention, je prends des notes et je participe aux leçons. À midi et demi, quand je rentre chez moi, mon chien Max m'attend devant la maison. Je prends mon déjeuner. Après le déjeuner, je joue du piano et puis je fais mes devoirs. À dix-huit heures, je prends le dîner. À vingt heures et quinze, je vais au lit.

Źródło: oprac. aut.

(Proponuje się wykorzystanie materiałów ze strony voki.com; dostęp 9.09.2022; dzięki czemu nagranie będzie posiadać również animacje).

2. Otrzymałeś(-aś) e-mail od swojego najlepszego przyjaciela, który opisuje swój dom i rodzinę. Przeczytaj go dokładnie. (5 pkt)

Salut Thibaud !

Merci pour la photo de ton appartement. Tu sais, moi, j'habite dans une maison. À côté de ma maison, il y a une piscine. Dans ma maison, il y a une cuisine, une salle de séjour, une salle de bains et un petit garage pour deux voitures. De plus, il y a aussi des toilettes et une petite pièce pour mon père et moi. Dans cette pièce : on fait de la musique ! Tu sais que j'adore la musique ! Je joue de la guitare et mon père joue du piano. Nous avons quatre chambres : une pour ma petite sœur, une pour moi, une pour mon chat, et une pour mes parents. Ma chambre est grande : j'ai mon ordinateur portable, une grande télé, des livres, beaucoup de posters et ... ma guitare !

Bisous,

Luc

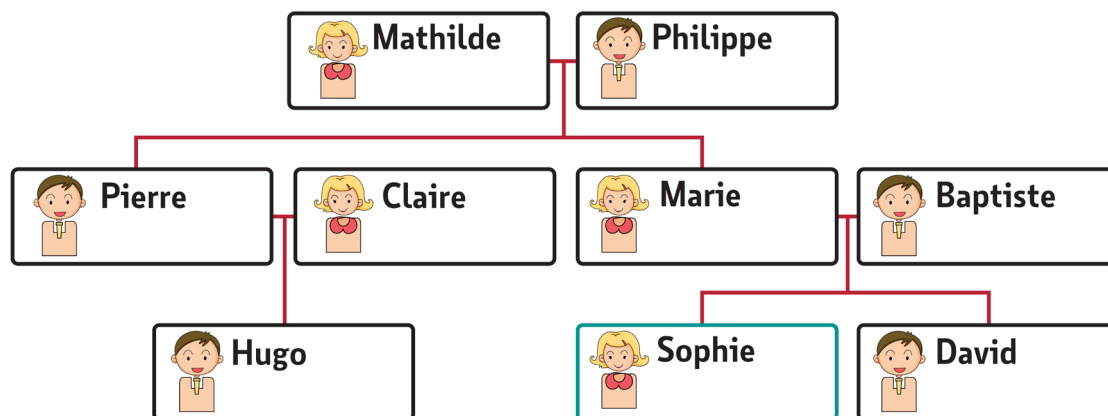
Źródło: oprac. aut.

Odszukaj odpowiedzi i zapisz „V” – jeśli stwierdzenie jest prawdziwe (Vrai) – lub „F” – jeśli stwierdzenie jest nieprawdziwe (Faux).

1. Luc habite dans un appartement. ....
2. La famille de Luc a une piscine. ....
3. La maison a un grand garage. ....
4. Dans la maison, il y a quatre chambres. ....
5. Luc et son père ont une salle de sport. ....

3. Spójrz na drzewo genealogiczne Sophie i uzupełnij opisy wyrazami z poniższej listy. (7 pkt)

ma grand-mère, ma mère, mon cousin, ma tante, mon oncle, mon père, mon grand-père

Je m'appelle Sophie et je vous présente ma famille. 1. .... s'appelle Baptiste et 2. ...., Marie. Ils ont deux enfants, David et moi. 3. .... s'appelle Philippe et 4. .... Mathilde ; ils ont un fils et une fille. 5. .... Pierre est le frère de ma mère, il est marié avec Claire, 6. .... Ils ont un fils, Hugo ; c'est 7. ....

4. Narysuj przedstawione słowa i połącz je z rysunkami. (5 pkt)

- des crayons de couleur
- un livre
- une règle
- une gomme
- une calculatrice

TEST B

Przed sobą masz kilka zadań dotyczących Twojego otoczenia. Za chwilę odpowiesz na pytania dotyczące rodziny, Twojej szkoły oraz Twojego domu. Postaraj się przypomnieć sobie jak najwięcej. Powodzenia! Bonne chance !

1. Za chwilę usłyszysz dwukrotnie, jak wygląda dzień Mikołajka (le Petit Nicolas). Na podstawie usłyszanych informacji zdecyduj, które stwierdzenia są prawdziwe (Vrai), a które fałszywe (Faux). (4 pkt)

(Transkrypcja tekstu – patrz test A).

1. Le réveil sonne à sept heures. ....
2. À neuf heures, il va à l'école en bus. ....
3. Le Petit Nicolas rentre à la maison à midi et demi. ....
4. A vingt heures, il va au lit. ....

2. Otrzymałeś(-aś) e-mail od swojego najlepszego przyjaciela, który opisuje swój dom i rodzinę. Przeczytaj go dokładnie. (5 pkt)

Salut Thibaud !

Merci pour la photo de ton appartement. Tu sais, moi, j'habite dans une maison. À côté de ma maison, il y a une piscine. Dans ma maison, il y a une cuisine, une salle de séjour, une salle de bains et un petit garage pour deux voitures. De plus, il y a aussi des toilettes et une petite pièce pour mon père et moi. Dans cette pièce : mon père et moi, nous faisons de la musique ! Tu sais que j'adore la musique ! Je joue de la guitare et mon père joue du piano. Nous avons quatre chambres : une pour ma petite sœur, une pour moi, une pour mon chat, et une pour mes parents. Ma chambre est grande : j'ai mon ordinateur portable, une grande télé, des livres, beaucoup de posters et ... ma guitare !

Bisous,
Luc

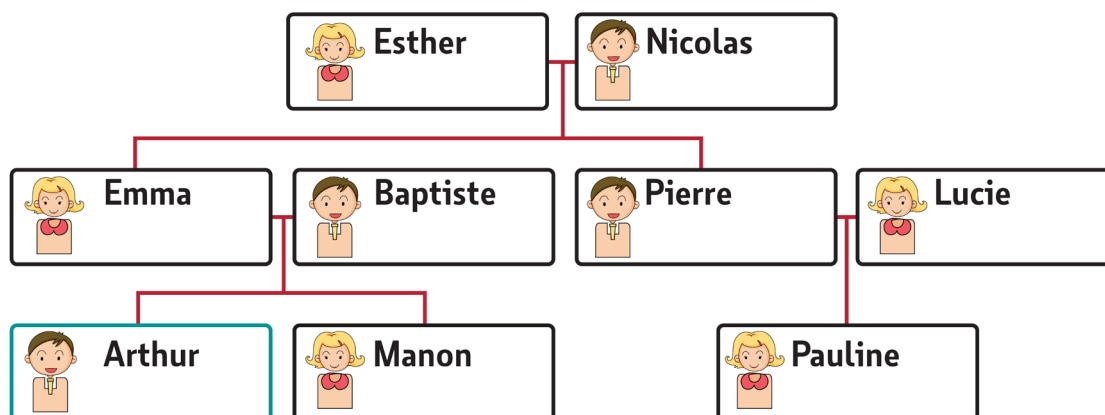
Źródło: oprac. aut.

Odszukaj odpowiedzi i zapisz „V” – jeśli stwierdzenie jest prawdziwe (Vrai) – lub „F” – jeśli stwierdzenie jest nieprawdziwe (Faux).

1. Luc a un frère. ....
2. Luc joue du piano. ....
3. Luc a une grande chambre. ....
4. Il a des posters et des livres. ....
5. Il n'y a pas de télévision dans sa chambre. ....

3. Spójrz na drzewo genealogiczne Arthura i uzupełnij opisy wyrazami z poniższej listy. (7 pkt)

ma grand-mère, ma mère, ma cousine, ma tante, mon oncle, mon père, mon grand-père

Je m'appelle Arthur et je vous présente ma famille. 1. .... s'appelle Baptiste et 2. ...., Emma. Ils ont deux enfants, Manon et moi. 3. .... s'appelle Nicolas et 4. .... Esther ; ils ont deux fils. 5. .... Pierre est le frère de mon père, il est marié avec Lucie, 6. .... Ils ont une fille, Pauline ; c'est 7. ....

4. Narysuj przedstawione słowa i połącz je z rysunkami. (5 pkt)

- un ordinateur portable
- un crayon
- un taille-crayon
- un cahier
- une gomme

Kartoteka testu A i B

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy ▪ Moje miejsce zamieszkania ▪ Moja szkoła ▪ Mój dzień ▪ Moje zabawy 	Uczeń analizuje słuchany tekst oraz identyfikuje wybrane czynności oraz godziny.	0–4 pkt Test A 1 pkt za każdą poprawnie narysowaną godzinę na zegarze. Uwaga: Uczniowie ze SPE mogą zapisywać godzinę cyframi – zamiast rysować wskazówki na zegarze, w szczególnych przypadkach dopuszcza się także ponumerowanie czynności w kolejności ich wykonywania w ciągu dnia w zamian za zapisywanie godzin.	a) 7 h 30 b) 9 h c) 9 h 30 d) 20 h 15	1. F 2. V 3. V 4. F

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
1.		Uczeń rozumie sens krótkich wypowiedzi.	Test B 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź.		
2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy ▪ Moje miejsce zamieszkania ▪ Mój dzień ▪ Moje zabawy ▪ Jedzenie 	<p>Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia.</p> <p>Uczeń rozumie wyrazy oraz jedno- lub kilkuzdaniowe, bardzo proste wypowiedzi pisemne.</p> <p>Rozumie ogólny sens tekstu oraz znajduje w wypowiedzi określone informacje.</p>	<p>0–5 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawną odpowiedź; ▪ 0 pkt za błędną odpowiedź. 	<p>1. F</p> <p>2. F</p> <p>3. F</p> <p>4. V</p> <p>5. F</p>	<p>1. F</p> <p>2. F</p> <p>3. V</p> <p>4. V</p> <p>5. F</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy: rodzina 	<p>Uczeń nazywa członków rodziny w języku francuskim oraz potrafi określić relacje między członkami rodziny.</p> <p>Uczeń wpisuje określone wyrazy.</p>	<p>0–7 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,5 pkt za każdy poprawnie wpisany zaimek dzierżawczy (mon/ma); ▪ 0,5 pkt za wpisanie poprawnie członka rodziny. <p>Dla uczniów ze SPE dopuszcza się zapis fonetyczny zbliżony do poprawnego.</p>	<p>1. Mon père. 2. ma mère. 3. Mon grand-père. 4. ma grand-mère. 5. Mon oncle. 6. ma tant. 7. mon cousin.</p>	<p>1. Mon père. 2. ma mère. 3. Mon grand-père. 4. ma grand-mère. 5. Mon oncle. 6. ma tante. 7. ma cousine.</p>
4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przedmioty szkolne 	<p>Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia w zakresie tematu „Moja szkoła”.</p> <p>Uczeń zna znaczenie wyrazów i odpowiednio do nich rysuje obrazek.</p>	<p>0–5 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za każdy przedmiot narysowany w poprawnym miejscu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ des crayons de couleur – kredki ▪ un livre – książka ▪ une règle – linijka ▪ une gomme – gumka ▪ une calculatrice – kalkulator 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ un ordinateur portable – laptop ▪ un crayon – ołówek ▪ un taille – crayon – temperówka ▪ un cahier – zeszyt ćwiczeń ▪ une gomme – gumka

1.4. Test diagnozy na zakończenie (2 równoległe testy)

Przedstawione poniżej dwa testy są zbiorami zadań, których celem jest ocena umiejętności uczniów po 3 latach nauki języka francuskiego w klasach I–III. Zadania zostały tak ułożone, by sprawdzały różne sprawności językowe, dodatkowo weryfikując zagadnienia językowe z I etapu nauki. Często w ramach jednego zadania sprawdzanych jest kilka umiejętności. Warto podkreślić, iż nauczyciel powinien przygotować dzieci przed tak obszernym testem. Należałoby w tym przypadku poświęcić kilka lekcji na powtórzenie słownictwa oraz zagadnień gramatycznych omawianych przez wszystkie lata nauki. Czas przeznaczony na rozwiązanie testu to 35–40 minut. Należy pamiętać, iż czas ten może zostać wydłużony w zależności potrzeb uczniów, m.in. ze SPE.

TEST A

Drogi Uczniu!

Niedługo pożegnasz klasę trzecią, co oznaczać będzie koniec Twojego pierwszego etapu nauki języka francuskiego. Zobacz, ile już potrafisz! Przed Tobą ostatnie zadania, które pokażą Ci, jak wiele nauczyłeś się na lekcjach języka francuskiego przez te trzy lata. Powodzenia! Bonne chance !

- 1. Usłyszysz dwa razy opis prezentacji pokazu mody, w którym biorą udział trzy osoby: Claire, Luc et Chloé. Zaznacz znakiem X ubrania, które prezentuje każda z osób.** (13 pkt)

Ubrania	Claire	Luc	Chloé
un blouson			
des baskets			
des chaussures			
des lunettes de soleil			
un foulard			
des sandales			
un short			
une casquette			
un tee-shirt			
une chemise			
une ceinture			
une robe			
une jupe			

Transkrypcja

Bienvenue au défilé de notre nouvelle collection. Je vais vous présenter nos trois premiers mannequins. Tout d'abord, Claire. Elle porte une robe élégante avec de jolies

chaussures. Comme accessoire, elle a un foulard très chic. Ensuite, notre deuxième mannequin s'appelle Luc, il a un look sportif. Il porte un tee-shirt bleu marine, un short blanc et des baskets. Il porte une casquette et des lunettes de soleil. Et enfin, Chloé. Elle porte une chemise rose sous un blouson en jean, une jupe avec une ceinture. Elle porte des sandales.

Źródło: oprac. aut.

2. Przeczytaj tekst i zaznacz właściwe odpowiedzi. (5 pkt)

L'école primaire Anne Franck organise

les Championnats Sportifs

le vendredi 12 mai, à partir de 14 h.

Programme : foot, basket.

Parents et élèves sont invités à participer aux matchs.

Inscription : avant le 9 mai.

Tarif : gratuit.

Prends tes baskets !

Źródło: oprac. aut.

1. L'école organise une compétition :

- a) de danse.   b) sportive.

2. C'est :

- a) le 9 mai.   b) le 12 mai.

3. C'est une compétition de sports :

- a) collectifs.   b) individuels.

4. Les parents ont le droit de participer aux matchs.

- a) Vrai.   b) Faux.

5. La participation coûte :

- a) 0 euros.   b) 15 euros.

3. Sebastian napisał e-mail do Anne. Niestety jego kotek położył się na klawiaturę i niechcący usunął pewne wyrazy. Wpisz brakujące słowa tak, aby zdania były poprawne. (10 pkt)

(W przypadku uczniów ze SPE należy podać słownictwo do wstawienia).

Salut Anne !

Je m'appelle Sébastien et j'ai 9 ans. Je suis 1. .... mais je 2. .... né en France. J'3. .... dans une maison. Dans ma maison, il y a une 4. ...., une salle de 5. ...., une salle de 6. .... et un grand 7. .... pour deux voitures. Nous avons trois 8. .... : une pour ma petite sœur, une pour moi,

et une pour mes parents. Ma chambre est grande : il y a un 9. .... portable, une grande télé, des livres, beaucoup de posters et mon violon ! Tu sais que j'adore la 10. .... ! Je te quitte maintenant.

Bisous,
Sebastian

Źródło: oprac. aut.

4. Wybierz zwierzątko, które lubisz i napisz o nim 5 zdań (np. imię, wygląd, kolor, itp.). (5 pkt)

.....
.....

TEST B

Drogi Uczniu!

Niedługo pożegnasz klasę trzecią, co oznaczać będzie koniec Twojego pierwszego etapu nauki języka francuskiego. Zobacz, ile już potrafisz! Przed Tobą ostatnie zadania, które pokażą Ci, jak wiele nauczyłeś się na lekcjach języka francuskiego przez te trzy lata. Powodzenia! Bonne chance !

1. Usłyszysz dwa razy opis prezentacji pokazu mody, w którym biorą udział trzy osoby: Claire, Luc et Chloé. Wybierz poprawną odpowiedź. (13 pkt)

(Transkrypcja – patrz test A).

Claire porte une 1. *robe / jupe* élégante avec de jolies 2. *chaussures / sandales*.

Elle a un 3. *collier / foulard* très chic comme accessoire.

Luc a un look sportif. Il porte un 4. *gilet / tee-shirt* bleu marine, un 5. *short / jean* blanc et des 6. *bottes / baskets* . Il porte une 7. *casquette / cravate* et des 8. *verres / lunettes* de soleil.

Cléo porte une 9. *chemise / veste* rose sous un 10. *blouson / t-shirt* en jean, une 11. *minijupe / jupe* avec une 12. *écharpe / ceinture* . Elle porte des 13. *sandales / baskets*.

2. Przeczytaj tekst i zaznacz właściwe odpowiedzi. (5 pkt)

L'école primaire Victor Hugo organise

les championnats de France multisports

le vendredi 5 mai, à partir de 12 h.

Programme : tennis, foot, basket.

Parents et élèves sont invités à participer aux matchs.

Inscription : avant le 3 mai.

Tarif : gratuit.

Prends tes baskets !

Źródło: oprac. aut.

1. L'école organise une compétition :
a) sportive.   b) de Victor Hugo.
2. C'est :
a) le 3 mai.   b) le 5 mai.
3. C'est une compétition de sports :
a) individuels.   b) collectifs.
4. Les parents n'ont pas le droit de participer aux matchs.
a) Vrai.   b) Faux.
5. Participer coûte :
a) 0 euros.   b) 15 euros.

3. Kevin napisał e-mail do Sophie. Niestety jego piesek wskoczył na klawiaturę i niechcący usunął pewne wyrazy. Wpisz brakujące słowa tak, by zdania były poprawne. (10 pkt)

(W przypadku uczniów ze SPE należy podać słownictwo do wstawienia).

Salut Sophie !

Je m'appelle Dominique et j'ai 8 ans. Je suis 1). ..... en Pologne mais je
2). ..... français. J'habite à Cracovie. J'ai une 3). ..... Elle s'appelle
Juliette. Nous habitons dans une 4). ..... où il y a une 5). .....,
une 6). ..... de bains. Nous avons un grand garage parce que nous avons
deux 7). ..... Tu sais que j'adore la musique ! Je joue du 8). ..... J'aime
9. .... au cinéma et me promener ou faire du shopping. Je pratique aussi
quelques 10. .... comme le vélo et le yoga.

Bisous,
Kevin

Źródło: oprac. aut.

4. Wybierz dowolnego bohatera kreskówki i opisz go w 5 zdaniach (np. imię, wygląd, itp.). (5 pkt)

.....
.....

Kartoteka testu A i B

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi GRUPA A	Klucz odpowiedzi GRUPA B
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy – ubrania 	<p>Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie i powoli w standardowej odmianie języka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na polecenia; ▪ rozumie sens krótkich wypowiedzi; ▪ identyfikuje nazwy części ubrań; ▪ przypisuje ubrania do poszczególnej osoby. 	<p>0–13 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawne zaznaczenie; ▪ 0 pkt za błędne zaznaczenie. 	<p>Claire : des chaussures, un foulard, une robe</p> <p>Luc : des baskets, des lunettes de soleil, un short, un tee-shirt, une casquette</p> <p>Chloé : un blouson, des sandales, une chemise, une jupe, une ceinture.</p>	<p>1. robe. 2. chaussures. 3. foulard. 4. tee-shirt. 5. short. 6. baskets. 7. casquette. 8. lunettes. 9. chemise. 10. blouson. 11. jupe. 12. ceinture. 13. sandale.</p>
2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy ▪ Moja szkoła ▪ Mój dzień ▪ Mój czas wolny 	<p>Rozumie ogólny sens tekstu, znajduje w wypowiedzi określone informacje.</p>	<p>0–5 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt wybranie poprawnej odpowiedzi; ▪ 0 pkt za wybranie błędnej odpowiedzi. 	<p>1. b 2. a 3. a 4. b 5. a</p>	<p>1. a 2. b 3. b 4. b 5. a</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności	Klucz odpowiedzi GRUPA A	Klucz odpowiedzi GRUPA B
3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy (rodzina) ▪ Mój dzień ▪ Mój czas wolny ▪ Moje zabawy 	<p>Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia w zakresie tematu „Moja rodzina”, „Moje miejsce zamieszkania”, „Mój czas wolny”, „Jedzenie”.</p> <p>Uczeń rozumie ogólny sens tekstu i uzupełnia luki w tekście.</p>	<p>0–10 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawnie wpisane słowo; ▪ 0 pkt za błędnie wpisane słowo. 	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. polonais. 2. né. 3. habite. 4. cuisine. 5. séjour. 6. bains. 7. garage. 8. chambres. 9. ordinateur. 10. musique. <p>Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie, podając wyrazy, które muszą wstawić.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.</p>	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. né. 2. suis. 3. sœur. 4. maison. 5. cuisine. 6. salle. 7. voitures. 8. violon. 9. aller. 10. sports. <p>Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie podając wyrazy, które muszą wstawić.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi GRUPA A	Klucz odpowiedzi GRUPA B
4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwierzątko lub ▪ Ulubiony przedmiot 	<p>Uczeń potrafi opisać swoje zwierzątko (test A).</p> <p>Uczeń potrafi opisać swój ulubiony przedmiot (test B).</p>	<p>0–5 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawnie napisane zdanie; ▪ -0,25 pkt za błąd ortograficzny, źle użyty rodzajnik. <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić zdania zapisane fonetycznie.</p>	<p>Odpowiedzi własne uczniów.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić zdania zapisane fonetycznie.</p>	<p>Odpowiedzi własne uczniów.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić zdania zapisane fonetycznie.</p>

ROZDZIAŁ II

Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności

Rozdział drugi poświęcony jest testom diagnostycznym badającym przyrost wiedzy i umiejętności uczniów. Takie badanie należy przeprowadzić w odstępie co najmniej kilku miesięcy, aby móc zaobserwować rozwój badanych umiejętności lub kompetencji.

Korzystając z testów diagnostycznych badających przyrost wiedzy i umiejętności, jesteśmy w stanie zaobserwować, w jakim stopniu poszczególne umiejętności językowe, a nawet kompetencje kluczowe zostały opanowane.

W poniższych testach znajdziemy zadania zamknięte i otwarte, których celem jest sprawdzenie kompetencji kluczowych w zakresie rozumienia i tworzenia informacji z działu „Ja i moi bliscy” oraz „Liczebniki”. Testy zostały przygotowane dla klasy II. Test A należy przeprowadzić na zakończenie I semestru, a test B na zakończenie II semestru. Czas przeznaczony na rozwiązanie testu to 35–40 minut. Należy pamiętać, iż czas ten może zostać wydłużony w zależności potrzeb uczniów, m.in. ze SPE.

Test A

Przeczytaj dokładnie wszystkie polecenia i wykonaj zadania. Nie spiesz się i skoncentruj się na teście. Po zrobieniu wszystkich zadań sprawdź, czy wszystko uzupełniłeś i nie zrobiłeś błędów. W razie trudności poproś nauczyciela o pomoc. Powodzenia! Bonne chance !

1. Usłyszysz dwukrotnie dialog pomiędzy dwoma kolegami. Który obrazek przedstawia Pana Jean-Pierre'a? Wybierz właściwy obrazek. (2 pkt)

(Dialog można przygotować, wykorzystując stronę freetts.com; dostęp 9.09.2022. Należy wkleić tekst, który zostanie zmieniony na format audio. Dostępne są dwa warianty języka francuskiego: francuski lub kanadyjski. Do wyboru jest głos żeński lub męski. Po wklejeniu tekstu należy kliknąć na „Konwertuj na MP3”, a następnie na „Pobierz”. W przypadku dialogu, gdzie występuje kilka osób, nagranie można scalić, wykorzystując darmowy program Audacity. Należy wówczas zapisać wypowiedź każdej osoby oddzielnie, wykorzystując wskazaną stronę, później wstawić do programu w odpowiedniej kolejności, a następnie zapisać jako MP3).

(Nagranie *Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności* zamieszczono w serwisie YouTube; dostęp 9.09.2022).

Transkrypcja

David : Salut Hugo ! Ça va ?

Hugo : Oui, ça va. Tu sais... J'ai un nouveau professeur de français.

David : Ah oui, c'est qui ?

Hugo : Monsieur Jean-Pierre.

David : Monsieur Jean-Pierre ? Comment il est ?

Hugo : Il est petit, brun et il porte des lunettes.

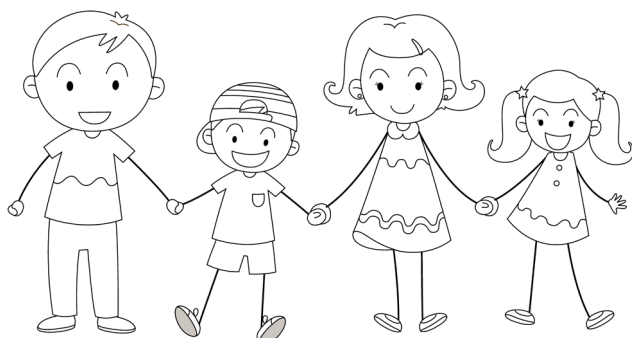
David : Ah oui, il est sympathique mais très dur aussi !

Hugo : Oh là là...

Źródło: oprac. aut.

- a) [il. męczyzna, wysoki, rude włosy, bez okularów]
- b) [il. męczyzna, niski, brunet, w okularach]
- c) [il. męczyzna, wysoki, brunet, bez okularów]

2. Obrazek przedstawia rodzinę Tomka. Wpisz nazwy członków rodziny po francusku. Pamiętaj, aby wpisać rodzajnik określony. (8 pkt)

Źródło: pl.freepik.com (dostęp 9.09.2022).

- a) mama: .....
- b) tata: .....
- c) brat: .....
- d) siostra: .....

3. Połącz nazwy zapisane po francusku z odpowiednią liczbą. (6 pkt)

1. deux	[il. liczba 6]
2. six	[il. liczba 9]
3. dix	[il. liczba 2]
4. trois	[il. liczba 4]
5. quatre	[il. liczba 10]
6. neuf	[il. liczba 3]

4. Narysuj pluszowego misia, a następnie go opisz. (12 pkt)

Mon ours s'appelle ..... (imię)

Il a ..... ans. (wiek)

Il est ..... (kolor)

Il est ..... (wielkość)

Test B

Przeczytaj dokładnie wszystkie polecenia i wykonaj zadania. Nie spiesz się i skoncentruj się na teście. Po zrobieniu wszystkich zadań sprawdź, czy wszystko uzupełniłeś i nie zrobiłeś błędów. W razie trudności poproś nauczyciela o pomoc. Powodzenia! Bonne chance !

1. Usłyszysz dwukrotnie dialog pomiędzy dwiema koleżankami. Uzupełnij informacje dotyczące Pana Bertrand. (5 pkt)

(Nagranie *Test diagnostyczny badający przyrost wiedzy i umiejętności* – B zamieszczono w serwisie YouTube; dostęp 9.09.2022).

Transkrypcja

Marie : Salut Anne ! Ça va ?

Anne : Oui, ça va. Tu sais... J'ai un nouveau professeur de polonais.

Marie : Ah oui, c'est qui ?

Anne : Monsieur Bertrand.

Marie : Monsieur Bertrand ? Comment il est ?

Anne : Il est grand, blond et il porte des lunettes.

Marie : Ah oui, il est sympathique mais très dur aussi !

Anne : Oh là là ...

Źródło: oprac. aut.

- 1. Monsieur Bertrand est ..... de polonais.
- 2. Il est ....., ... et il porte des .....
- 3. En plus, il est ..... mais très dur aussi.

2. Przetłumacz na język francuski, pamiętając, aby wpisać rodzajnik określony. (12 pkt)

- a) babcia: .....
- b) kuzyn: .....
- c) wujek: .....
- d) córka: .....
- e) rodzice: .....
- f) dzieci: .....

3. Policz i zapisz słownie w języku francuskim wynik obliczenia. (6 pkt)

- a) $12 + 4 =$ .....
- b) $10 + 10 =$ .....
- c) $14 - 2 =$ .....
- d) $15 - 7 =$ .....
- e) $9 + 5 =$ .....
- f) $3 + 8 =$ .....

4. Opisz swojego najlepszego sąsiada/sąsiadkę, uzupełniając zdania brakującymi wyrazami. Podaj jego/jej imię, wiek, miejsce zamieszkania, opisz wygląd i napisz, co lubi robić w wolnym czasie. (12 pkt)

Mon meilleur voisin/ Ma meilleure voisine

..... s'appelle .....

..... a .....ans.

..... habite à .....

..... est ..... et .....

..... adore ..... et ..... pendant son temps libre.

Kartoteka testów A i B

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy ▪ Moja szkoła ▪ Popularne zawody 	<p>Test A i B</p> <p>Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia w zakresie tematu: „Ja i moi bliscy”, „Moja szkoła”, „Popularne zawody”.</p> <p>Test A</p> <p>Uczeń identyfikuje postać i wybiera właściwy obrazek.</p> <p>Test B</p> <p>Uczeń rozumie tekst słuchany i uzupełnia brakujące informacje samodzielnie.</p>	<p>Test A</p> <p>0–2 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0 pkt za błędne połączenie postaci z imieniem. <p>Test B</p> <p>0–5 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za poprawnie wpisane słowo. ▪ -0,5 pkt za błąd ortograficzny. ▪ 0 pkt za błędne połączenie postaci z imieniem. 	1. b	<p>1. professeur.</p> <p>2. grand.</p> <p>3. blond.</p> <p>4. lunettes.</p> <p>5. sympathique.</p> <p>Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie, podając wyrazy, które muszą wstawić.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy 	<p>Test A</p> <p>Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego bliskich: mama, tata, brat, siostra.</p> <p>Test B</p> <p>Uczeń posługuje się trudniejszym zasobem środków językowych dotyczących jego bliskich: babcia, kuzyn, wujek itp.</p>	<p>Test A</p> <p>0–4 pkt</p> <p>Test B</p> <p>0–12 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za każde poprawnie wpisane słowo; ▪ 1 pkt za poprawnie użyty rodzajnik; ▪ 0 pkt za błędnie napisane słowo lub użyty rodzajnik. <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.</p>	<p>mama – la mère</p> <p>tata – le père</p> <p>brat – le frère</p> <p>siostra – la sœur</p> <p>Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie, podając wyrazy do wstawienia.</p>	<p>a) babcia – la grand-mère</p> <p>b) kuzyn – le cousin</p> <p>c) wujek – l'oncle</p> <p>d) córka – la fille</p> <p>e) rodzice – les parents</p> <p>f) dzieci – les enfants</p> <p>Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie, podając wyrazy do wstawienia.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczby 	<p>Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących liczb.</p> <p>Uczeń zna liczby po francusku.</p> <p>Test A</p> <p>Uczeń potrafi połączyć liczby zapisane po francusku z odpowiednim rysunkiem liczby.</p> <p>Test B</p> <p>Uczeń potrafi zapisać liczbę po francusku.</p>	<p>0–6 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za każdy poprawnie połączony wyraz z liczbą; ▪ 0 pkt za błędnie połączone słowo z liczbą. 	<p>1. deux – 2</p> <p>2. six – 6</p> <p>3. dix – 10</p> <p>4. trois – 3</p> <p>5. quatre – 4</p> <p>6. neuf – 9</p>	<p>a) 16 – seize</p> <p>b) 20 – vingt</p> <p>c) 12 – douze</p> <p>d) 8 – huit</p> <p>e) 14 – quatorze</p> <p>f) 11 – onze</p> <p>Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie, podając wyrazy, które muszą wstawić.</p> <p>Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.</p>

Nr	Treści przedmiotowe/ cele szczegółowe wynikające z podstawy programowej	Umiejętności, które pozwalają ocenić stopień opanowania wiedzy	Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności	Klucz odpowiedzi Test A	Klucz odpowiedzi Test B
4.	Test A i B <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja i moi bliscy 	Test A Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych w zakresie tematu „Ja i moi bliscy”. Uczeń uzupełnia zdania z wykorzystaniem podpowiedzi w nawiasie. Test B Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych w zakresie tematu „Ja i moi bliscy”. Uczeń samodzielnie uzupełnia zdania bez podpowiedzi.	Test A 0–12 pkt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 pkt za rysunek (bierzemy pod uwagę to, że dziecko narysowało, a nie to, jak narysowało); ▪ 2 pkt za każde poprawnie uzupełnione zdanie; ▪ 1 pkt za drobny błąd ortograficzny w zdaniu. Test B 0–12 pkt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 pkt za każdą poprawnie uzupełnioną lukę; ▪ 0,5 pkt za błąd ortograficzny. 	Odpowiedzi własne uczniów. Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.	Odpowiedzi własne uczniów. Uczniom ze SPE można dostosować to zadanie, podając wyrazy, które muszą wstawić. Uczniom ze SPE należy uwzględnić słowa zapisane fonetycznie.

ROZDZIAŁ III

Samoocena i ocena koleżeńska

3.1. Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej

Program nauczania z języka francuskiego (Sobańska 2019) oraz poradnik metodyczny (Kilijańska 2022) zachęcają do korzystania z arkusza samooceny ucznia. Zastosowanie tego narzędzia wzmacnia zaangażowanie ucznia w proces uczenia się, zwiększa poczucie własnej wartości i motywację do nauki. Arkusz samooceny zawiera wykaz poszczególnych umiejętności zdobytych na lekcjach języka francuskiego w danym okresie nauczania, do których zaliczamy: umiejętność słuchania ze zrozumieniem (receptywna), umiejętność mówienia (produktywna), umiejętność czytania ze zrozumieniem (receptywna), umiejętność pisania (produktywna), umiejętności społeczno-emocjonalne oraz zainteresowanie i zaangażowanie, jakie uczeń wkłada w naukę języka francuskiego.

Wykorzystując arkusz samooceny, pozwalamy uczniowi nie tylko ocenić jego umiejętności, ale również zobaczyć, co już potrafi, a nad czym musi jeszcze popracować. Warto posłużyć się portfolio językowym, które składa się z prac, projektów, testów i pokazuje osiągnięcia ucznia w danym okresie nauczania.

Istotną rolę odgrywa również ocenianie koleżeńskie. Już na samym początku edukacji uczniowie uczą się, w jaki sposób komentować, dawać wskazówki, tworzyć informację zwrotną, doceniać pracę innych, a co więcej nie rywalizować. Dodatkowo uczą się odpowiedzialności za zdobywanie wiedzy i pracy w grupie, co jest ważnym aspektem, zwłaszcza dla uczniów ze SPE.

Niniejszy rozdział zawiera propozycję arkuszy samooceny i oceny koleżeńskiej, za pomocą których uczniowie będą w stanie samodzielnie dokonać oceny stopnia opanowania poszczególnych umiejętności. Poprzez ocenianie siebie, swoich kolegów i koleżanek, uczą się, na co zwracać uwagę podczas nauki.

Uczeń otrzymuje arkusz samooceny / arkusz oceny koleżeńskiej i ma za zadanie zaznaczyć odpowiednią emotkę, która określa, czy uczeń potrafi wykonać dane zadanie (emotka szczęśliwa), czy potrzebuje przećwiczyć daną umiejętność (emotka uśmiechnięta) lub czy ma trudności z wykonaniem danego zadania (emotka neutralna). W razie potrzeby nauczyciel może pomóc uczniowi wypełnić kartę samooceny/oceny koleżeńskiej. Nie należy zapominać, by **po każdym wykonanym ćwiczeniu pochwalić uczniów**. Taka pochwała wpływa na motywację i zaangażowanie uczniów.

Rolą nauczyciela będzie przeanalizowanie i zinterpretowanie uzyskanych wyników. Uczniowie, którzy zaznaczyli w arkuszu samooceny emotkę neutralną, będą potrzebowali pomocy w nadrobieniu zaległości oraz wsparcia ze strony nauczyciela. Takiego samego wsparcia będą potrzebowały osoby ocenione w ten sam sposób przez swoich kolegów i koleżanki. Powinna też zwrócić uwagę nauczyciela, że uczniowie mają trudności z opanowaniem danej partii materiału. Emotka uśmiechnięta oznacza, że zadania nie sprawiają większych problemów lub tylko częściowo zaszła potrzeba pomocy ze strony nauczyciela. Emotka szczęśliwa świadczy o dobrze opanowanym materiale i wskazuje, że uczniowie nie potrzebują wsparcia ze strony nauczyciela.

Warto również porównać arkusz samooceny ucznia z arkuszem oceny koleżeńskiej. Pozwoli to na wskazanie, czy uczeń jest pewny nabytych umiejętności, czy jednak waha się lub ma obniżoną samoocenę. Przybliżone wyniki z obu arkuszy oznaczają, że są wiarygodne, a uczniowie szczerze ocenili swojego kolegę/koleżankę. Zróżnicowane wyniki powinny dać nauczycielowi sygnał do pochylecia się nad danym uczniem.

Poniższy arkusz samooceny został przygotowany do scenariusza *Mam długą czerwoną rękę i krótką zieloną nogę: opis postaci* – dla klasy II szkoły podstawowej, autorstwa Agnieszki Kilijańskiej (2022). Arkusz można modyfikować według własnego uznania.

3.2. Arkusz samooceny

KARTA SAMOOCENY UCZNIĄ Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

Scenariusz: *Mam długą czerwoną rękę i krótką zieloną nogę: opis postaci*

Imię i nazwisko: ..... Klasa: II

Drogi Uczniu/Uczennico! Teraz sam(a) możesz ocenić swoje umiejętności i znajomość języka francuskiego, a także wysiłek włożony w naukę i aktywność na zajęciach oraz współpracę z innymi uczniami. Arkusz samooceny pokaże Ci, jak wiele już potrafisz, z czym radzisz sobie doskonale, a nad czym musisz jeszcze popracować.

Skala (wybierz odpowiedni obrazek):

- [il. mina neutralna] – to mój cel;
- [il. mina uśmiechnięta] – jeszcze ćwiczę;
- [il. mina szczęśliwa] – już potrafię.

Zadania:

1. Słucham i powtarzam słowa za nauczycielem.
2. Potrafię zadawać pytania dotyczące wyglądu.
3. Potrafię odpowiadać na pytania dotyczące wyglądu.
4. Znam części ciała po francusku.
5. Rozumiem opis postaci podany przez kolegę/koleżankę.
6. Potrafię opisać siebie.
7. Potrafię opisać kolegę/koleżankę.
8. Zgłaszam się chętnie do odpowiedzi.
9. Biorę udział w grach i zabawach.
10. Proszę o pomoc, gdy czegoś nie rozumiem.
11. Jestem miły(-a) dla innych uczniów i chętnie z nimi pracuję.

KARTA OCENY KOLEŻEŃSKIEJ Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

Imię i nazwisko kolegi/koleżanki: ..... Klasa: II

Scenariusz: *Mam długą czerwoną rękę i krótką zieloną nogę: opis postaci*

Drogi Uczniu/Uczennico! Teraz ocenisz swojego kolegę/koleżankę. Celem oceny jest zaobserwowanie, jak kolega/koleżanka radzi sobie na zajęciach języka francuskiego, jakie zrobił(a) postępy w nauce tego języka, w czym jest dobry(-a), a w czym potrzebuje jeszcze pomocy.

Skala (wybierz odpowiedni obrazek):

- [il. mina neutralna] – to jego/jej cel;
- [il. mina uśmiechnięta] – jeszcze ćwiczy;
- [il. mina szczęśliwa] – już potrafi.

Zadania:

1. Słucha i powtarza słowa za nauczycielem.
2. Potrafi zadawać pytania dotyczące wyglądu.
3. Potrafi odpowiadać na pytania dotyczące wyglądu.
4. Zna części ciała po francusku.
5. Rozumie opis postaci podany przez kolegę/koleżankę.
6. Potrafi opisać siebie.
7. Potrafi opisać kolegę/koleżankę.
8. Zgłasza się chętnie do odpowiedzi.
9. Bierze udział w grach i zabawach.
10. Prosi o pomoc, gdy czegoś nie rozumie.
11. Jest miły(-a) dla innych uczniów i chętnie z nimi pracuje.

Po przeprowadzeniu oceny koleżeńskiej warto omówić wyniki z każdym uczniem indywidualnie, porównując jego arkusz samooceny z arkuszem oceny koleżeńskiej. Warto pokazać uczniowi, które punkty się pokrywają. Rozbieżności w odpowiedziach pozwolą uczniowi ponownie przeanalizować dane pytanie i skłonią go do przemyśleń. Nie zapominajmy, że ocena koleżeńska pozwala często na wskazanie mocnych i słabszych stron i przyczynia się do większej motywacji i pracy ucznia.

ROZDZIAŁ IV

Ocena formatywna i sumująca

W tym rozdziale skupimy się na pojęciach ewaluacji formatywnej i sumującej oraz narzędziach, które możemy wykorzystać do ich przeprowadzenia. Warto zwrócić uwagę, że na lekcjach języka francuskiego obok treści przedmiotowych rozwijane są również kompetencje kluczowe. Proponowane narzędzia służą też do określenia ich poziomu.

Kryteria obu ewaluacji możemy znaleźć w programie nauczania Katarzyny Sobańskiej (2019) i poradniku metodycznym autorstwa Agnieszki Kilijańskiej (2022), m.in. w zakresie umiejętnego stosowania wypowiedzi ustnej.

4.1. Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych

Ewaluacja formatywna powinna być stosowana na każdym etapie nauczania. Ma ona na celu zbadanie, jak przebiega proces kształtowania kompetencji kluczowych (wiedza, postawy i umiejętności) i ich monitorowanie. Dzięki niej nauczyciel jest w stanie określić: potrzeby uczniów, kierunek i cel działań, przejrzystość podejmowanych działań, w tym stosowanych metod i technik nauczania.

Na I etapie uczniowie kształtują wszystkie podstawowe sprawności – mówienie, słuchanie, pisanie, czytanie – służące rozwijaniu kompetencji językowej, ponadto kształtują komunikację niewerbalną i mediację. Należy zatem skupić się na kompetencjach językowych, które doskonalą umiejętność posługiwania się językiem obcym w celach komunikacyjnych. Warto wspomnieć, że dzieci w tym wieku efektywnie się uczą, gdyż narządy artykulacyjne dopiero się kształtują, a proces lateralizacji mózgu jest niezakończony. W tym okresie rozwija się również sfera intelektualna: analiza i synteza wzrokowa, słuchowa oraz kinestetyczno-ruchowa. Z biegiem czasu uczniowie stają się zdolni do koncentracji uwagi i spostrzeżeń.

Arkusz oceny formatywnej jest wprowadzeniem do świadomego uczenia się na I etapie. Nie należy jednak spodziewać się refleksyjnych przemyśleń, ale można oczekiwać, że uczniowie z czasem nabędą nawyk uczenia się i będą w stanie analizować własny proces uczenia się. Wykorzystując wspomniany arkusz na lekcjach języka francuskiego, pomożemy uczniom dobrze zarządzać nauką i szukać preferowanych przez siebie stylów uczenia się oraz ulubionych metod w przyszłości.

Poniżej znajduje się arkusz do formatywnej ewaluacji kompetencji wypowiedzi ustnej dla klasy III szkoły podstawowej. Do ewaluacji kompetencji kluczowych możemy wykorzystać m.in.: ankiety, obserwacje i samooceny, dyskusje, ocenę koleżeńską czy portfolio.

Wykorzystując ten arkusz, nauczyciel jest w stanie ocenić podczas bieżącej obserwacji (jak i w każdym innym momencie nauczania), czy uczeń opanował dane umiejętności z zakresu wypowiedzi ustnych, np. z działu „Ja i moi bliscy”, nie omijając przy tym osób ze SPE. Uczeń zaznacza przy kolejnych punktach arkusza odpowiednie wyrażenie wg podanej skali (często / czasami / rzadko / nigdy). Arkusz pozwala w szybki sposób zgromadzić informacje odnośnie do nabytych przez ucznia kompetencji i wyciągnięcia wniosków.

Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych dla ucznia

Imię i nazwisko: ..... Klasa: III

Skala: często, czasami, rzadko, nigdy

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – wypowiedź ustna:

1. Stosuję podstawowe wyrazy i proste zwroty z działu „Ja i moi bliscy”.
2. Używam poznanych wyrazów podczas lekcji i zabaw z działu „Ja i moi bliscy”.
3. Używam zwrotów grzecznościowych, tj. s'il vous plaît lub merci.
4. Potrafię odpowiadać na pytania z działu „Ja i moi bliscy”.
5. Potrafię samodzielnie zadawać pytania z działu „Ja i moi bliscy”.
6. Recytuję wierszyki i śpiewam piosenki.
7. Biorę udział w odgrywaniu scenek, w grach i zabawach.
8. Rozumiem sens prostych wypowiedzi ustnych i poleceń.
9. Komunikuję się w klasie w języku francuskim.
10. Zgłaszam się na lekcji.

Do analizy danych warto wykorzystać Microsoft Excel. Za pomocą funkcji „filtruj” i „sortuj” będziemy w stanie znaleźć poszukiwane informacje. Należy zwrócić szczególną uwagę na kompetencje, które zostały zaznaczone jako „rzadko” lub „nigdy” i zastanowić, czy są ćwiczone wystarczająco na lekcjach francuskiego. W oparciu o powyższy arkusz można zbudować plan naprawczy, dlatego zaleca się przeprowadzanie takiego badania cyklicznie.

4.2. Arkusz sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych

Ewaluacja sumująca jest podsumowaniem wiedzy i umiejętności z pewnego etapu nauki (semestr, rok). Ewaluacja sumująca, inaczej konkluzyjna, jest ukierunkowana na osiągnięte rezultaty w kształceniu kompetencji. Sprawdza, czy uczniowie osiągnęli cel sformułowany w programie nauczania.

Warto rozważyć stosowanie arkusza ewaluacji sumującej na zakończenie każdej klasy, a tym bardziej na początku i na końcu etapu kształcenia. Uczeń będzie świadomy postępów i braków, a nauczyciel będzie mógł wprowadzić plan naprawczy i dostosować metody pracy.

Przedstawiona poniżej ewaluacja sumująca została zaprojektowana w formie arkusza dla III klasy szkoły podstawowej. Ewaluacja skupia się w tym przypadku na umiejętności mówienia. Oceniając uczniów, nauczyciel bierze pod uwagę ich umiejętności, zdobytą wiedzę oraz wysiłek, jaki włożyli w naukę. Arkusz można uzupełniać w dowolny sposób, np. wpisując krzyżyk w wyznaczonym miejscu (w przypadku przedstawienia arkusza za pomocą tabeli) lub zaznaczając odpowiednie wyrażenie wg podanej skali (wszyscy / prawie wszyscy / połowa uczniów / nieliczni uczniowie / nikt).

Arkusz sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych

Skala: wszyscy; prawie wszyscy; połowa uczniów; nieliczni uczniowie; nikt.

Obok skali warto zostawić miejsce na komentarz nauczyciela, w którym będzie mógł sformułować plan naprawczy odnoszący się do ocenianych kompetencji.

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (wypowiedź ustna i reagowanie):

1. Uczniowie rozumieją proste wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie i powoli w standardowej odmianie języka.
2. Uczniowie reagują na polecenia.
3. Uczniowie tworzą proste zdania według wzoru.
4. Uczniowie używają poznanych wyrazów i wyrażeń podczas lekcji.
5. Uczniowie reagują na polecenia nauczyciela.
6. Uczniowie potrafią opowiadać o sobie i o swoich bliskich.
7. Uczniowie potrafią zadawać proste pytania i odpowiadać na nie.
8. Uczniowie potrafią nazywać czynności, przedmioty ze swojego otoczenia.
9. Uczniowie znają wierszyki, rymowanki i piosenki.
10. Uczniowie biorą czynny udział w odgrywaniu dialogów, scenek i przedstawieniach teatralnych.
11. Uczniowie potrafią wyrażać swoje upodobania.
12. Uczniowie stosują odpowiednie zwroty w codziennych sytuacjach życiowych.
13. Uczniowie pytają, jeśli czegoś nie wiedzą.

Przeprowadzenie ewaluacji sumującej pozwala na wysunięcie wniosków z uzyskanych rezultatów. Nauczyciel analizuje wyniki i w oparciu o nie może zastosować ocenę opisową lub zaznaczyć poszczególne umiejętności na wykresie. Wykres można również oprzeć na zadaniach, które znajdują się w arkuszu (13 zadań). Graficzne przedstawienie wyników pozwala na natychmiastową informację zwrotną.

Nie należy zapominać o uczniach ze SPE. Przy ocenianiu należy wziąć pod uwagę trudności tych uczniów w przyswajaniu języka obcego. Należy również dostosować ocenę do ich możliwości. Uczeń ze SPE powinien być nagradzany nawet za próbę podjęcia rozwiązania zadania. Pozytywny komentarz, plus to „impuls” motywacji dla takiego ucznia. Starajmy się szukać jak najwięcej pozytywnych stron i wspierać wysiłek uczniów.

Komentarz metodyczny

Jeśli w arkuszu pojawiają się wskazania „połowa uczniów” lub „żaden uczeń”, to jest to sygnał dla nauczyciela, iż należy wprowadzić zmiany w stosowanych metodach i technikach. Warto również omówić wyniki z uczniami, np. w formie dyskusji, podczas której uczniowie będą mogli podzielić się swoimi spostrzeżeniami.

ROZDZIAŁ V

Propozycje prac projektowych pozwalających ocenić poziom rozwoju kompetencji kluczowych

Agnieszka Kilijańska (2022) podkreśla, iż dzieci na I etapie edukacyjnym powinny uczyć się poprzez zabawę, która będzie zarówno formą odkrywania nowych rzeczy, jak i zachętą do uczenia się. Taki sposób nauki wzbudza w dzieciach ciekawość i dodatkowo ją zaspokaja.

Ewaluacja osiągnięć może przybierać różnorodne formy: odpowiedzi przy tablicy, kartkówki czy sprawdziany. Zaleca się również przeprowadzanie ewaluacji w formie projektu, ponieważ nie tylko rozwija on współpracę (szczególnie u uczniów z autyzmem, z zespołem Aspergera), ale również buduje więzi, rozwija kreatywność, umiejętność słuchania drugiej osoby. Poniższe projekty można wykorzystać na zajęciach francuskiego i je rozbudowywać.

Projekt I

Projekt dla klasy I: *Bonjour, Bonjour, Comment vas-tu ?*

Poniższy projekt składa się z trzech lekcji, które powinny być zrealizowane w odstępie czasu. Celem projektu będzie nagranie filmiku, w którym uczniowie witają się, przedstawiają, mówią, jak się czują, ile mają lat oraz w którym miesiącu się urodzili (podstawowy dialog).

Lekcja 1

Cel: rozwijanie przez uczniów kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz kompetencji w zakresie wielojęzyczności: witanie się.

Leksyka: *Bonjour, les enfants, bien, mal, couci-couça, comme ci comme ça, ça va, merci, le maitre, la maitresse.*

Gramatyka: *Comment ça va ? Comment allez-vous ? Comment vas-tu ? Ça va (très) bien/mal.*

Fonetyka: rozróżnienie pomiędzy [y] a [u] (przykład: *tu a vous*).

Przebieg: Nauczyciel wchodzi do klasy, sprawdza obecność i zaczyna lekcję, mówiąc: *Aujourd'hui, nous allons nous saluer. Écoutez la chanson (wskazuje dłońmi na uszy) et chantez avec moi (wskazuje na usta lub pokazuje dłońmi).* W razie potrzeby może użyć języka polskiego.

Tekst piosenki można zaśpiewać na dowolną melodię.

Bonjour < imię ucznia > ! Comment ça va ?

Bonjour < imię ucznia > ! Comment ça va ?

J'espère que ça va,

J'espère que ça va,

J'espère que ça va, ça va bien.

Bonjour < Adam > ! Comment ça va ?

Bonjour < Marysia > ! Comment ça va ?

J'espère que ça va,

J'espère que ça va,

J'espère que ça va, ça va bien.

Piosenka śpiewana jest wspólnie do momentu, aż imiona wszystkich dzieci będą wymienione. Następnie nauczyciel prosi uczniów o powtarzanie za nim: *Maintenant, répétez après moi : – Bonjour les enfants ! – Bonjour maître/maîtresse ! – Comment allez-vous ?/Comment ça va ? – (Très) Bien, merci. – Ça va bien ! – Ça va mal ! – Ça va couci-couça ! Et vous, comment allez-vous ? – Bien, merci.*

Nauczyciel mówi: *Je vais vous poser une question et vous allez répondre. Qui veut poser les questions à ma place ?* (Nauczyciel może również wskazać ucznia). Po wykonaniu tego ćwiczenia zwraca się do uczniów po francusku, równocześnie pokazując: *Vous allez marcher dans la classe et vous arrêter pour parler à un camarade. D'abord, vous vous saluez : « Bonjour ! » Ensuite, vous vous posez une question : « Comment ça va ?/Comment vas-tu ? » et vous répondez : « ça va bien, ça va mal, ça va couci-couça ». Puis vous recommencez à marcher et allez voir d'autres camarades.*

Uczniowie chodzą po klasie i witają się z innymi uczniami.

Uwaga: Ćwiczenia można rozbudować o: *Salut ! Bonsoir ! (Au revoir !) Bonne nuit ! Bon après-midi ! À bientôt !* Można do tego wykorzystać rekwizyty, np. zegarek, obrazek przedstawiający noc, obrazek przedstawiający popołudnie itp.

Efekt końcowy: Uczniowie potrafią przywitać się, zadać pytanie: *Comment vas-tu ?* lub inne i na nie odpowiedzieć: *Ça va bien, Ça va mal etc.*

Ewaluacja: Do ewaluacji możemy wykorzystać poniższy arkusz samooceny, w którym uczeń musi pokolorować odpowiednią minę.

Arkusz samooceny

Imię i nazwisko: .....

Skala: [il. mina uśmiechnięta]; [il. mina neutralna]

1. Potrafię się przywitać.
2. Potrafię zadać pytanie „Jak się masz?”.
3. Potrafię odpowiedzieć na pytanie o samopoczucie.

Lekcja 2: Raz, dwa, trzy!

Cel: rozwijanie przez uczniów kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz kompetencji w zakresie wielojęzyczności: liczby, pytanie o wiek.

Leksyka: *les nombres de un à douze, un dé, un cahier, plus (+), égal (-), compter ;*
gramatyka: *un plus deux égalent trois, Quel âge as-tu ?*

Materiały: kostka, zeszyt, liczydło.

Fonetyka: połączenie dwóch spółgłosek „t + r” w *trois, quatre*.

Przebieg: Nauczyciel wchodzi do klasy i wita się z uczniami, sprawdza obecność. Następnie mówi: *Aujourd'hui, nous allons apprendre à compter. D'abord, de un à douze, répétez après moi : un, deux, trois, quatre...* Uczniowie powtarzają za nauczycielem. Można również wyświetlać liczby na tablicy.

Nauczyciel zwraca się do uczniów: *Voici un dé. Il a six faces. Nous allons lancer le dé et on dit les nombres tous ensemble.* Po przećwiczeniu prosi uczniów o dobranie się w pary. Zwraca się do uczniów, równocześnie pokazując: *à un/e élève : Tu lances le dé. Si tu fais 1, tu dis « un ».*

Po skończonym ćwiczeniu każda grupa otrzymuje drugą kostkę, a nauczyciel mówi: *Voici un deuxième dé pour chaque groupe. Vous allez additionner les nombres et dire la bonne somme, par exemple : deux plus (+) trois égalent (=) cinq.*

Nauczyciel, widząc, że uczniowie dobrze sobie radzą, zwraca się do nich: *Quel âge as-tu ?* i odpowiada: *J'ai huit ans*, wskazując na ucznia. Zapisuje zdanie na tablicy (*Quel âge as-tu ?*) i prosi uczniów, aby w parach poćwiczyli powyższe pytanie, udzielając na nie również odpowiedzi.

Na zakończenie nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy i mówi: *Czy jesteście gotowi na konkurs? Będę rzucać dwiema kostkami. Grupa, która jako pierwsza obliczy wynik, zdobywa 1 punkt. Grupa, która zdobędzie 10 punktów – wygrywa grę.*

Efekt końcowy: Uczniowie potrafią liczyć od 1 do 12 oraz powiedzieć, ile mają lat.

Ewaluacja: Do ewaluacji możemy wykorzystać poniższy arkusz samooceny, w którym uczeń musi pokolorować odpowiednią minę.

Arkusz samooceny

Imię i nazwisko: .....

Skala: [il. mina uśmiechnięta]; [il. mina neutralna]

1. Potrafię liczyć od 1 do 12 po francusku.
2. Potrafię zadać pytanie o wiek.
3. Potrafię powiedzieć, ile mam lat.

Uwaga: podczas kolejnych lekcji nauczyciel wprowadza liczby od 13 do 31.

Lekcja 3: Kiedy są Twoje urodziny?

Cel: rozwijanie przez uczniów kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz kompetencji w zakresie wielojęzyczności: miesiące.

Leksyka: *janvier, février, mars, avril, mai, juin, juillet, août, septembre, octobre, novembre, décembre. Quand est ton anniversaire ?*

Gramatyka: *Mon anniversaire est le + nombre + mois.*

Materiały: kalendarz do uzupełniania miesięcy oraz z wpisanymi wybiórczo cyframi do uzupełnienia.

Fonetyka: wymowa [ã] « an/em » w słowie: *, janvier, septembre, décembre.*

Przebieg: Nauczyciel wita się z uczniami, sprawdza obecność. Dzieli uczniów w pary i rozdaje im czyste kartki z kalendarza. Zadaniem uczniów będzie wpisanie brakującej liczby oraz wszystkich miesięcy. Uczniowie ze SPE mogą otrzymać rozcięte karteczki z nazwami miesięcy i liczbami zapisanymi słownie. Nauczyciel chodzi po klasie i sprawdza pracę uczniów, pytając uczniów o dni tygodnia, miesiący i liczby.

Efekt końcowy: Uczniowie znają miesiące, liczby od 1–31 oraz potrafią zapytać i odpowiedzieć, kiedy mają urodziny. Na zakończenie możemy nagrać uczniów, którzy witają się, przedstawiają, mówią, jak się czują, ile mają lat i kiedy mają urodziny.

Innym wariantem podsumowania projektu mogą być dialogi w parach, które nauczyciel zarejestruje w formie wideo (np. komórką).

Ewaluacja: Do ewaluacji możemy wykorzystać poniższy arkusz samooceny, w którym uczeń musi pokolorować odpowiednią minę.

Arkusz samooceny

Imię i nazwisko: .....

Skala: [il. mina uśmiechnięta]; [il. mina neutralna]

1. Potrafię się przywitać.
2. Potrafię przywitać się.
3. Potrafię powiedzieć, jak się czuję.
4. Potrafię powiedzieć, ile mam lat.
5. Potrafię powiedzieć, kiedy się urodziłem.

Projekt II

Projekt dla klasy II: *Klasowa pogodynka – czyli pogoda inaczej*

Czas trwania: Projekt przewidziany jest na dwie jednostki lekcyjne.

Cel: Ocena kompetencji w zakresie wielojęzyczności poprzez ocenę umiejętności wykorzystania słownictwa związanego z pogodą (nabytego na wcześniejszych lekcjach) w języku francuskim, ocena kompetencji matematycznych (poprzez umiejętność podawania temperatury).

Materiały: filmy zamieszczone w serwisie YouTube, kontury mapy Polski, kredki.

Przebieg: Na początku uczniowie oglądają różne, wcześniej przygotowane przez nauczyciela formy prognozy pogody. Można wykorzystać poniższe filmiki:

- [Apprendre du vocabulaire en Français](#) (dostęp 9.09.2022).
- [Quel temps fait il? – Alain Le Lait](#) (dostęp 9.09.2022).
- [Printemps, Été, Automne et Hiver – Que sont les saisons ?](#) (dostęp 9.09.2022)

Następnie uczniowie dzielą się w pary i losują nazwy swojej grupy (wiatr, deszcz, słońce, chmurki itp.). Nauczyciel rozdaje uczniom kontury mapy Polski wraz z kredkami. Uczniowie w parach malują na mapie różne zjawiska meteorologiczne. Następnie zastanawiają się, w jaki sposób przedstawić swoją pogodę w ciekawy sposób. Przygotowują krótką prezentację słowną.

Efekt końcowy: Uczniowie prezentują prognozę pogody na forum klasy. Jako dodatkowe ćwiczenie można zapytać uczniów, co zapamiętali z prezentowanej prognozy. Uczeń, który zgłosi się do odpowiedzi może otrzymać „plusa”.

Ewaluacja dokonana przez uczniów: Do ewaluacji kompetencji kluczowych nauczyciel może wykorzystać poniższy arkusz oceny koleżeńskiej. Przed dokonaniem ewaluacji pary losują grupę, którą będą oceniać, np. chmurki będą oceniać słoneczka itp.

Arkusz oceny koleżeńskiej

Projekt II: *Klasowa pogodynka – czyli pogoda inaczej*

Grupa: .....

Czy podobała Ci się prezentacja grupy?	TAK/NIE
Czy grupa wykorzystywała słownictwo poznane na lekcji?	TAK/NIE
Czy grupa znała cyfry po francusku?	TAK/NIE
Czy grupa komunikowała się w języku francuskim?	TAK/NIE
Czy wszystko było zrozumiałe?	TAK/NIE

Ewaluacja dokonana przez nauczyciela: Nauczyciel podczas pracy powinien obserwować i monitorować pracę uczniów, zwracając szczególną uwagę na język, w którym komunikują się uczniowie (kompetencje w zakresie wielojęzyczności). W jakim stopniu używają francuskiego? Czy uczniowie opanowali słownictwo związane z pogodą? Czy uczniowie opanowali podawanie liczb po francusku? (kompetencje matematyczne) Nauczyciel może również przygotować arkusz oceny dla każdej grupy, w którym odpowiedziami na pytania będzie „tak” lub „nie”.

Projekt III

Projekt dla klasy III: *Bohaterowie łączcie się*

Cel: rozwijanie przez uczniów kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz kompetencji w zakresie wielojęzyczności.

Materiały: Uczniowie przynoszą do klasy ulubioną książeczkę, której historię wykorzystają w projekcie (rozumienie i tworzenie informacji); kartka papieru dużego formatu; kredki, flamastry.

Przebieg: Nauczyciel dzieli uczniów na małe grupy, dzięki czemu uczniowie będą mogli rozwijać i kształtować kompetencje w zakresie wielojęzyczności i komunikacji. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności na pierwszym etapie nauczania to nic innego jak sprawne komunikowanie się z innymi uczniami w języku polskim i francuskim. Kompetencje te wymagają znajomości odpowiedniego słownictwa i gramatyki różnych języków, w tym przypadku języka polskiego i francuskiego. Istotna jest również znajomość rzeczywistości francuskiej i aspekt kulturowy.

Opis: Nauczyciel prosi uczniów o przyniesienie z domu jednej książki o swoim ulubionym bohaterze. Podczas lekcji uczniowie dzielą się na grupy czteroosobowe. Należy zwrócić uwagę, czy dzieci ze SPE znajdują się w różnych grupach. Jeśli nie, należy je przeorganizować.

Każde dziecko w grupie stara się opisać w kilku zdaniach, o czym jest jego książka i kim jest jego bohater. Nauczyciel w razie potrzeby może podpowiedzieć dzieciom niezbędne wyrażenia czy słownictwo. Po opisaniu swoich bohaterów uczniowie wspólnie, w obrębie swojej grupy, tworzą krótką historię z wykorzystaniem wspomnianych bohaterów, którą następnie zapisują na dużym formacie papieru i dorysowują postacie.

Efekt końcowy: Stworzenie historii (*Bohaterowie łączcie się*) na dużym formacie papieru w języku francuskim. Stworzoną historię uczniowie mogą przedstawić klasie na następnej lekcji, podczas której inni uczniowie będą mogli zadawać pytania.

Ewaluacja: Do ewaluacji można wykorzystać poniższy arkusz samooceny.

Arkusz samooceny

Projekt III: *Bohaterowie łączcie się*

Imię i nazwisko: ..... Klasa: III

1. Czy komunikowałem(-am) się w języku francuskim?	TAK/NIE
2. Czy prosiłem(-am) o powtórzenie, jeśli czegoś nie zrozumiałem(-am)?	TAK/NIE
3. Czy używałem(-am) form grzecznościowych?	TAK/NIE
4. Czy prosiłem(-am) o pomoc, gdy czegoś nie wiedziałem(-am), nie rozumiałem(-am)?	TAK/NIE
5. Czy brałem(-am) czynny udział w projekcie?	TAK/NIE
6. Czy potrafiłem(-am) pracować w grupie?	TAK/NIE
7. Czy wykonałem(-am) zadanie dobrze?	TAK/NIE

Podczas analizy sprawdzamy, czy uczeń zaznaczył więcej odpowiedzi „tak” czy „nie”. Odpowiedź pozytywna będzie stanowiła o realizacji i potencjalnym rozwoju danej kompetencji. Odpowiedź negatywna powinna dać nauczycielowi sygnał ostrzegawczy i zachęcić do rozmowy z uczniem.

ROZDZIAŁ VI

Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)

W ostatnim rozdziale zostaną omówione i przedstawione kryteria oceny ewaluacji kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, narzędzia ewaluacji tych kompetencji zarówno dla nauczyciela, jak i ucznia. Dodatkowo w oparciu o analizę SWOT (od ang. strengths, weaknesses, opportunities, threats) zostanie wskazana korelacja między wynikami ewaluacji kompetencji nauczyciela i ucznia.

Należy zawsze pamiętać, iż każdy uczeń jest inny i posiada różne możliwości i predyspozycje. Dlatego należy dobierać metody i techniki, aby wspomóc naukę uczniów.

6.1. Kryteria oceny ewaluacji kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych w kontekście języka francuskiego

Na I etapie edukacyjnym, odnosząc się do nauczania języka francuskiego, nauczyciel rozwija u uczniów dwie kompetencje kluczowe: kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz kompetencje w zakresie wielojęzyczności. Dodatkowo już od tego etapu zaczynają się kształtować także umiejętności uniwersalne, do których zaliczamy umiejętność uczenia się, pracy zespołowej, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów i kreatywność.

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji dotyczą umiejętności komunikowania się zarówno w mowie, jak i piśmie. Sama komunikacja bez słuchania np. drugiej osoby nie byłaby efektywna. Dlatego ważne jest, aby przy rozwijaniu kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji rozwijać umiejętności skutecznego słuchania oraz czytania. Należy wykorzystać do tego odpowiednio dobrane słownictwo i gramatykę adekwatne do danego etapu edukacyjnego.

Kompetencje w zakresie wielojęzyczności oparte są na umiejętności efektywnego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się. Obejmują one kompetencje międzykulturowe i znajomość konwencji społecznych, jak również znajomość słownictwa i gramatyki funkcjonalnej różnych języków.

Arkusze ewaluacji wyżej wymienionych kompetencji i umiejętności dla ucznia zostały oparte na wynikach testu diagnozy z języka francuskiego na zakończenie III klasy (znajduje się on w I rozdziale niniejszej publikacji, podrozdział 1.4.). Celem wspomnianych narzędzi jest sprawdzenie i ocenienie poziomu rozwoju danych kompetencji oraz porównanie wyników ucznia z nauczycielem. W celu ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych warto wykorzystać poniższy arkusz z kryteriami oceniania i np. zastosować skalę Likiertha: 1 – zdecydowanie nie zgadzam się, 2 – raczej się nie zgadzam, 3 – raczej się zgadzam, 4 – zdecydowanie się zgadzam, lub skalę umiejętności 1–4.

6.2. Kryteria oceny ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych w oparciu o test diagnozy na zakończenie III klasy (podrozdział 1.4.)

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji:

- Czy uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne z tematu „Ja i moi bliscy”? (zad. 1)
- Czy uczeń rozumie sens wypowiedzi ustnych i potrafi rozwiązać zadanie? (zad. 1)
- Czy uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne z tematu „Ja i moi bliscy”? (zad. 2)
- Czy rozumie sens wypowiedzi pisemnych i potrafi znaleźć potrzebne informacje? (zad. 2)
- Czy rozpoznaje słownictwo i proste zwroty i używa ich? (zad. 1, 2, 3, 4)
- Czy pisze samodzielnie wyrazy i zdania? (zad. 1, 2, 3, 4)
- Czy tworzy proste wypowiedzi pisemne? (zad. 4)

Kompetencje w zakresie wielojęzyczności:

- Czy umie przetłumaczyć proste słowa / zwroty na język ojczysty i odwrotnie? (zad. 3)
- Czy umie opisać zwierzątko/przedmiot w języku francuskim? (zad. 4)

Umiejętność uczenia się:

- Czy potrafi pracować samodzielnie? (zad. 1, 2, 3, 4)
- Czy potrafi być skoncentrowany na zadaniach? (zad. 1, 2, 3, 4)

Umiejętność krytycznego myślenia:

- Czy potrafi ocenić swoje postępy w nauce? (po otrzymaniu sprawdzonego przez nauczyciela testu)
- Czy potrafi wyciągnąć wnioski z popełnionych błędów? (po otrzymaniu sprawdzonego przez nauczyciela testu)
- Czy potrafi myśleć samodzielnie? (zad. 1, 2, 3, 4)

Umiejętność rozwiązywania problemów:

- Czy radzi sobie w trudnych sytuacjach? (zad. 1, 2, 3, 4)

Kreatywność:

- Czy jest kreatywny? (zad. 4)
- Czy ma rozwinięta wyobraźnię? (zad. 4)
- Czy pisze test samodzielnie?

Wykorzystując kryteria oceniania ewaluacji kompetencji oraz wyników testu diagnozy na zakończenie III klasy (rozdział I, podrozdział 1.4. dział: „Ja i moi bliscy”), zaprojektowany został arkusz pomiaru wybranych kompetencji i umiejętności. Nauczyciel po sprawdzeniu i ocenieniu testu dokonuje ewaluacji kompetencji i umiejętności ucznia, analizując poszczególne zadania i kierując się poniższymi kryteriami w skali od 1 do 4.

Instrukcja dla nauczyciela

Zastanów się, w jakim stopniu uczeń opanował daną umiejętność, opierając się na wynikach testu – wpisz liczbę od 1 do 4 przy poszczególnych podpunktach w arkuszu.

- 4 – uczeń opanował daną umiejętność w bardzo dobrym stopniu;
- 3 – uczeń opanował daną umiejętność w dobrym stopniu;

- 2 – uczeń opanował daną umiejętność w niewielkim stopniu;
- 1 – uczeń ma duże trudności w opanowaniu danej umiejętności.

6.3. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela

Imię i nazwisko ucznia: ..... Klasa: .....

Skala: 1–4

Poszczególne umiejętności dotyczące testu diagnozy na zakończenie III klasy

1. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji:

- Uczeń zrozumiał proste wypowiedzi ustne z tematu „Ja i moi bliscy”. (zad. 1)
- Uczeń zrozumiał sens wypowiedzi ustnych i potrafił rozwiązać zadanie. (zad. 1)
- Uczeń zrozumiał proste wypowiedzi pisemne z tematu „Ja i moi bliscy”. (zad. 2)
- Uczeń zrozumiał sens wypowiedzi pisemnych i potrafił znaleźć potrzebne informacje. (zad. 2)
- Uczeń nauczył się słownictwa i prostych zwrotów i użył ich w zadaniach. (zad. 1, 2, 3, 4)
- Uczeń napisał samodzielnie wyrazy i zdania. (zad. 1, 2, 3, 4)
- Uczeń stworzył proste wypowiedzi pisemne. (zad. 4)

2. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności

- Uczeń potrafi przetłumaczyć proste słowa/zwroty na język ojczysty i odwrotnie. (zad. 3)
- Uczeń potrafi opisać zwierzątko/przedmiot w języku francuskim. (zad. 4)

3. Umiejętność uczenia się

- Uczeń potrafi pracować samodzielnie. (zad. 1, 2, 3, 4)
- Uczeń potrafi być skoncentrowany podczas rozwiązywania zadań. (zad. 1, 2, 3, 4)

4. Umiejętność krytycznego myślenia

- Uczeń potrafi ocenić swoje postępy w nauce (po otrzymaniu sprawdzonego przez nauczyciela testu).
- Uczeń potrafi wyciągnąć wnioski z popełnionych błędów (po otrzymaniu sprawdzonego przez nauczyciela testu).
- Uczeń potrafi myśleć samodzielnie. (zad. 1, 2, 3, 4)

5. Umiejętność rozwiązywania problemów

- Uczeń radzi sobie w trudnych sytuacjach. (zad. 1, 2, 3, 4)

6. Kreatywność

- Uczeń jest kreatywny. (zad. 4)
- Uczeń ma rozwiniętą wyobraźnię. (zad. 4)
- Uczeń napisał test samodzielnie.

W stosunku do uczniów ze SPE nauczyciel powinien dostosować ocenę kompetencji do ich możliwości.

6.4. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla ucznia

Poniższy arkusz uczeń wypełnia po otrzymaniu informacji zwrotnej w postaci sprawdzonego przez nauczyciela testu. Uczeń powinien przeanalizować popełnione przez siebie błędy. Arkusz został stworzony na podstawie testu diagnozy na zakończenie III klasy. Znajduje się on w I rozdziale niniejszej publikacji.

Instrukcja dla ucznia

Spójrz na swój test, który został już przeze mnie sprawdzony i oceniony. Zobacz, z jakimi zadaniami poradziłeś(-aś) sobie, a nad czym musisz jeszcze popracować. Przeczytaj poniższe stwierdzenia i podkreśl odpowiednim kolorem zdanie, z którym się zgadzasz.

Skala:

- Tak, zgadzam się, tak było! – kolor zielony;
- Raczej się zgadzam. – kolor niebieski;
- Raczej się nie zgadzam. – kolor żółty;
- W ogóle się nie zgadzam! – kolor czerwony.

Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla ucznia

Imię i nazwisko: ..... Klasa: .....

1. Uważam, że dobrze poradziłem(-am) sobie z tym testem.
2. Zrozumiałem(-am) dzienniczek Julie, wiem, kiedy była zadowolona, a kiedy nie.
3. W liście potrafiłem(-am) wstawić odpowiednie słowa.
4. Zrozumiałem(-am) historię Jeana, wiedziałem(-am), jak dopasować nazwy członków rodziny.
5. Podczas sprawdzianu zajmowałem(-am) się tylko wypełnianiem zadań. Byłem(-am) skupiony(-a) na teście.
6. Podczas sprawdzianu napisałem(-am) wszystko, co potrafię.
7. Wiem, co mam zrobić, aby następnym razem poszło mi jeszcze lepiej.

Wypełnienie powyższego arkusza może sprawiać trudność uczniowi ze SPE. Takiemu uczniowi należy poświęcić chwilę i pomóc mu w wykonaniu zadania. Może on potrzebować bardziej szczegółowego opisu kryteriów, które zawarte są w kwestionariuszu.

Po wypełnieniu przez ucznia arkusza kompetencji kluczowych i uniwersalnych zaleca się rozmowę indywidualną z każdym uczniem w celu omówienia i wysłuchania jego spostrzeżeń.

6.5. Analiza SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowych

Kiedy ewaluacja kompetencji kluczowych zostanie przeprowadzona zarówno przez nauczyciela, jak i uczniów, przychodzi moment na przeanalizowanie wyników ewaluacji w taki sposób, aby otrzymać **informacje zwrotne** i **wysunąć odpowiednie wnioski**, które będzie można wdrożyć do dalszej pracy z uczniami. Nauczyciel porównuje arkusz ewaluacji

kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla ucznia ze swoim. Warto dostrzec również różnice, które występują pomiędzy oceną nauczyciela a oceną ucznia.

Należy zwrócić uwagę na ogólną tendencję, która pojawia się w arkuszach. Która kompetencja przeważa w danej grupie? Która kompetencja jest na niskim poziomie? Nauczyciel powinien też zwrócić szczególną uwagę na to, w których kompetencjach i umiejętnościach przeważają mocne strony, a w których słabe. Czy dla większości uczniów słaba strona przejawia się w tej samej kompetencji? Należy sprawdzić wszystkie różnice, ponieważ pozwolą zdiagnozować i zinterpretować słabe strony uczniów.

Analiza **SWOT** (Tylińska 2005) staje się pomocnym narzędziem dla nauczyciela, jeśli chodzi o dogłębną analizę wyników arkuszy kompetencji kluczowych oraz umiejętności. Zazwyczaj wykorzystuje się tę analizę w instytucjach czy przedsiębiorstwie, aby zdefiniować słabe i mocne strony jednostki. Nazwa SWOT odnosi się do *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) oraz *Threats* (zagrożenia).

Bieżące kompetencje kluczowe uczniów możemy ocenić za pomocą arkusza nauczyciela i uczniów. Należy zatem przenieść wyniki na analizę SWOT. Mocna strona (S) ucznia, jak i całego procesu nauczania to wysokie wyniki w poszczególnych kategoriach, szczególnie w sytuacji, w której ocena ucznia i nauczyciela jest spójna.

Motywacja wewnętrzna ucznia jest również bardzo ważna. Może być ona jego mocną lub słabą stroną. Słabą stroną (W) będzie np. sytuacja, w której uczeń nie zna podstawowego słownictwa, jak też taka, w której zarówno uczeń podczas samooceny, jak i nauczyciel oceniają nisko kompetencje i umiejętności ucznia.

W tej sytuacji należy przeanalizować pole Szanse (O) w analizie SWOT. Analiza tego pola polega na interpretacji czynników zewnętrznych i wspomagających proces edukacyjny. Do czynników zewnętrznych (na które nauczyciel nie ma wpływu) zaliczamy: otoczenie ucznia, wysoki poziom kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz wielojęzyczności. Nauczyciel powinien wykorzystywać mocne strony ucznia z innych przedmiotów w szkole, jego zainteresowania, pasje, sfery, w których uczeń ma wysoką samoocenę, do budowania umiejętności w języku francuskim. W procesie nauczania języka obcego, w szczególności uczniów ze SPE, warto bazować na mocnych stronach ucznia. Pozwoli to na zwiększenie jego motywacji, zainteresowania i poczucia własnej wartości.

Zagrożeniem (T) będzie taka sytuacja, w której uczeń nie przebywa w otoczeniu motywującym go do nauki, a także brak innych zainteresowań, na których można bazować, rozwijając umiejętności ucznia, czy też niewiedza nauczyciela na temat tych zainteresowań.

Po klasie III warto zrobić podsumowanie i zbadać, jakie kompetencje opanował uczeń. Warto do tego wykorzystać analizę SWOT podczas dyskusji z uczniami. Możemy wówczas zadać im następujące pytania:

- Czy tekst nie był za trudny? – **Silne strony:** Zrozumienie tekstu słuchanego/pisanego.
- Czy słownictwo nie było za trudne? – **Słabe strony:** Brak zrozumienia tekstu słuchanego/pisanego. Należy pamiętać, że gdy znajdziemy przyczynę i wdrożymy program naprawczy, to wyeliminujemy słabe strony.
- Czy byliście motywowani na lekcjach francuskiego? – **Możliwości:** Jak poprawić rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów?
- Czy macie jakieś sugestie, co mógłbym poprawić? Jakie metody według was nie sprawdzały się? – **Zagrożenia:** Co przyczyniło się do tak słabych wyników uczniów?

Korzystając z analizy SWOT, pamiętajmy, że każda sytuacja, w której uczeń lub nauczyciel wysoko oceniają u ucznia daną kompetencję czy umiejętność, jest jego szansą, zwiększa motywację i chęć do dalszej pracy. Nie zapominajmy doceniać uczniów, pokazywać dobrych stron, ponieważ wpłynie to pozytywnie na ich samoocenę, na większe zaangażowanie w przyszłości oraz rozwój kolejnych kompetencji. Nie należy zapominać, iż każdy uczeń jest inny i oceniając go, warto zwrócić uwagę na jego możliwości i wkład pracy.

BIBLIOGRAFIA

Kilijańska A., 2022, *Francuski wokół mnie. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka francuskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)*, Warszawa: ORE.

Sobańska K., 2019, *Mój mały francuski świat. Program nauczania do języka francuskiego w szkole podstawowej dla I etapu edukacyjnego*, static.zpe.gov.pl (PDF, 1520 KB; dostęp: 10.08.2022).

Tylińska R., 2005, *Analiza SWOT instrumentem w planowaniu rozwoju*, Warszawa: WSiP.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz. U. 1991, nr 95, poz. 425; t.j. Dz. U. 2021, poz. 1915.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.

Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE 2018, C189/1.

Łukasz Świerczyński – nauczyciel języka angielskiego i francuskiego. Doradca metodyczny dla nauczycieli w Księgarni Wydawnictw Francuskojęzycznych Edukator w Krakowie. Obecnie prowadzi badania naukowe w zakresie współczesnej fonetyki francuskiej na Uniwersytecie Grenoble Alpes (UGA). Specjalizuje się w zakresie fonetyki i ortografii francuskiej. Główne obszary jego zainteresowań to językoznawstwo stosowane i glottodydaktyka w dobie współczesnych technologii.